

Sari Sarkomaa kok ym.

Toimenpidealoite keskeisten julkisesti tuotettujen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden yksikkökohtaisten kustannusten määrittelymisen, vertailtavuuden ja julkaisemisen säätämisestä Helsingin kaupungin ja hyvinvointialueiden lakisääteiseksi velvoitteeksi

Eduskunnalle

Helsingin kaupungin ja uusien hyvinvointialueiden on tavoiteltava toiminnassaan aktiivisesti laadukkaiden ja kustannusvaikuttavien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämistä ja tuottamista. Tämän tavoitteen toteuttamisessa on tiedolla johtaminen keskeistä. Jotta tiedolla voidaan johtaa, on vertailukelpoista kustannus- ja laatutietoa oltava avoimesti päätöksentekijöiden ja kaikkien toimijoiden saatavilla niin hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin itse tuottamien kuin ostopalveluina hankittujen palveluiden osalta. Tämä vastaa myös lainsäädännön vaatimuksia, sillä julkisesti tuotettujen ja ostopalveluiden on oltava samantasoisia.

Jotta Helsinki ja hyvinvointialueet pystyvät toimimaan vaikuttavasti ja tarjoamaan oikeantyyppisiä palveluja, tarvitaan oikeaa ja ajantasaista tietoa alueen väestön hyvinvoinnista ja terveydestä sekä tarjottavien sote-palvelujen vaikuttavuudesta ja julkisesti tuotettujen palveluiden kustannuksista.

Vertailukelpoinen kustannus-, hinta- ja laatutieto tukee hyvinvointialueiden tuottamien eri palveluiden, kuten kuntoutuksen, hoidon ja hoivan, henkilökohtaisen avun, suun terveydenhuollon ja monen muun palvelun, asiakaslähtöistä järjestämistä ja kehittämistä.

Tekemällä julkisen sote-tuotannon kustannuksista ja hoidon laadusta läpinäkyviä ja vertailtavia vauhditetaan palveluiden vertaiskehittämistä ja uudistamista tietoon perustuen. Tiedolla johtaminen auttaa kehittämään toimintaa ja kohdentamaan voimavaroja sinne, missä niistä saadaan suurin hyöty.

Helsinki ja hyvinvointialueet käyttävät palveluita järjestäessään oman tuotannon rinnalla myös ostopalveluja ja erilaisia palveluseleitä. Tämä on välttämätöntä palveluiden saatavuuden varmistamiseksi. Ostopalvelutoimintaa säädellään julkisista hankinnoista annetulla lailla. Palveluseleiden käyttöä puolestaan säädellään palvelusetelilailla. Palvelusetelilain 7 §:n mukaan palvelusetelin arvon on oltava kohtuullinen ja kohtuullisuutta arvioitaessa tulee vertailukohteena käyttää esimerkiksi keskimääräistä ostopalveluhintaa tai kunnan oman tuotannon tuotantokustannuksia. Palveluseleiden arvojen tulee vastata tasoltaan realistisia tuotantokustannuksia. Tämä on tärkeää myös palveluja käyttävien ihmisten tasavertaisen kohtelun näkökulmasta.

Toimenpidealoite TPA 188/2022 vp

Sosiaali- ja terveystalveluiden käyttäjien ja veronmaksajien kannalta on aivan olennaista, että maassamme on kustannusvaikuttavat tavat toimia.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin säätääkseen lainsäädännön, joka velvoittaa Helsingin kaupungin ja kaikkien hyvinvointialueiden lakisääteiseksi velvoitteeksi keskeisten julkisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotteiden yksikkökohtaisten kustannusten määrittelyn, vertailukelpoisuuden ja avoimuuden.

Helsingissä 3.3.2023

Sari Sarkomaa kok

Jari Kinnunen kok